

اصول قانون اساسی

در پرتو نظرات شورای نگهبان

عنوان

بررسی اصل دوم

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۹۶

تاریخ: ۱۳۹۳/۶/۱۲

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه

عنوان:

اصول قانون اساسی در پرتو نظرات شورای نگهبان

اصل دوم

تدوین:

محمد فتحی

ناظر علمی:

کاظم کوهی

شماره مسلسل: ۱۳۹۳۰۰۹۶

تاریخ انتشار: ۱۳۹۳/۶/۱۲

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

- اصل دوم ۳
- ۱-۱- نظر شماره ۴۴۵۲ مورخ ۱۳۶۱/۱/۱۶ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی شرایط انتخاب قضات دادگستری مصوب ۱۳۶۰/۱۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی: ۳
- ۲-۱- نظر شماره ۷۲۳۳ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی مصوب ۱۳۶۱/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی: ۴
- ۳-۱- نظر شماره ۸۰/۲۱/۱۵۳۷ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی: ۴
- ۴-۱- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی، مشورتی آسیایی- آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران مصوب ۱۳۸۰/۵/۲۳ مجلس شورای اسلامی: ۱۵
- ۵-۱- نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان مصوب ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی: ۱۶
- ۶-۱- نظر شماره ۸۲/۳۰/۴۵۸۱ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۷/۱۳ مجلس

شورای اسلامی: ۱۷

۱-۲- نظر شماره ۸۲/۳۰/۴۵۰۹ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ شورای نگهبان در خصوص
اساسنامه شرکت مادر تخصصی سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران مصوب ۱۳۸۲/۶/۵
هیئت وزیران: ۱۷

اصل دوم

جمهوری اسلامی، نظامی است بر پایه ایمان به:

- ۱- خدای یکتا (لا اله الا الله) و اختصاص حاکمیت و تشریح به او و لزوم تسلیم در برابر امر او.
- ۲- وحی الهی و نقش بنیادی آن در بیان قوانین.
- ۳- معاد و نقش سازنده آن در سیر تکاملی انسان به سوی خدا.
- ۴- عدل خدا در خلقت و تشریح.
- ۵- امامت و رهبری مستمر و نقش اساسی آن در تداوم انقلاب اسلام.
- ۶- کرامت و ارزش والای انسان و آزادی توأم با مسئولیت او در برابر خدا، که از راه:
 - الف- اجتهاد مستمر فقهای جامع‌الشرایط بر اساس کتاب و سنت معصومین سلام‌الله علیهم اجمعین؛
 - ب- استفاده از علوم و فنون و تجارب پیشرفته بشری و تلاش در پیشبرد آنها؛
 - ج- نفی هرگونه ستمگری و ستم‌کشی و سلطه‌گری و سلطه‌پذیری، قسط و عدل و استقلال سیاسی و اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی را تأمین می‌کند.

نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات مجلس شورای اسلامی

۱-۱- نظر شماره ۴۴۵۲ مورخ ۱۳۶۱/۱/۱۶ شورای نگهبان در خصوص طرح قانونی شرایط انتخاب قضات دادگستری مصوب ۱۳۶۰/۱۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۱-۱- ذیل تبصره یک^۱ با توجه به اینکه در قانون بازسازی برای افرادی که طبق

۱. تبصره ۱- شرایطی که در این قانون برای قاضی ذکر شده در مورد قضات شاغل نیز باید رعایت شود و رسیدگی به این جهت بر عهده شورای عالی قضایی است. شورای عالی قضایی می‌تواند قضاتی را که بر اساس این شرایط نباشند، چنانچه صلاحیت حقوقدان مشاور طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی در دیوان عدالت را داشته باشند برای مشاورت انتخاب نماید و نسبت به بقیه اگر بیست سال به بالا سابقه خدمت داشته باشند با سنوات خدمت بازنشسته نماید و در مورد سایرین در صورتی که واجد وثاقت و حسن سابقه باشند به کار اداری بگمارد و دیگران را به ازاء هر سال خدمت با پرداخت یک‌ماه حقوق و مزایا بازخیرد کنند.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۶۱/۲/۱۴ به منظور رفع ایراد شورا:

آن قانون بازنشسته و یا بازخرید می‌شوند، وضع بهتری در نظر گرفته شده است، تبعیض ناروا و خلاف عدل و با اصل دوم و سوم قانون اساسی مغایرت دارد و در مورد اشخاصی که واجد وثاقت و حسن سابقه می‌باشد، نیز باید رضایت آنها به قبول کار غیر قضایی قید شود.

۱-۲- نظر شماره ۷۲۳۳ مورخ ۱۳۶۱/۱۰/۲۸ شورای نگهبان در خصوص طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی مصوب ۱۳۶۱/۱۰/۷ مجلس شورای اسلامی:

۱-۲-۱- کل طرح احیاء و واگذاری اراضی مزروعی با توجه به مواد و تبصره‌ها و قیود و شرایط و ضوابط آن از لحاظ اینکه کشاورزی را در نهایت دولتی قرار می‌دهد با اصل ۴۴ قانون اساسی مغایر است و از لحاظ اینکه موجب سلطه وزارت کشاورزی بر کشاورزان می‌گردد با بند (ج) اصل دوم قانون اساسی که هرگونه سلطه‌گری و سلطه‌پذیری را نفی می‌نماید مغایر است.^۱

۱-۳- نظر شماره ۱۵۳۷/۲۱/۸۰ مورخ ۱۳۸۰/۳/۱۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۲/۲۶ مجلس شورای اسلامی:

۱-۳-۱- اطلاق و عموم مصوبه مذکور در مواردی موجب سلطه بیگانه بر اقتصاد کشور و نفوذ اجانب می‌گردد.

۱-۳-۲- علی‌هذا مصوبه مذکور از جمله مواد (۱) تا (۷) و (۱۱) و (۱۳) و (۱۵) و (۱۷) و (۱۹) و (۲۱) و (۲۵) با بند «ج» و ذیل اصل ۲ و بندهای (۵) و (۶) و (۹) و

تبصره ۱- شرایطی که در این قانون برای قاضی ذکر شده در مورد قضات شاغل نیز باید رعایت شود و رسیدگی به این جهت بر عهده شورای عالی قضایی است. شورای عالی قضایی می‌تواند قضاتی را که بر اساس این رسیدگی واجد این شرایط نباشند، چنانچه صلاحیت حقوقدان مشاور طبق مصوبه مجلس شورای اسلامی در دیوان عدالت را داشته باشند، برای مشاورت انتخاب نماید و نسبت به بقیه اگر پانزده سال به بالا سابقه خدمت داشته باشند با سنوات خدمت بازنشسته کند و در مورد سایرین در صورتی که واجد وثاقت و حسن سابقه باشند به کار اداری بگمارد و دیگران را به ازاء هر سال خدمت با پرداخت یک ماه حقوق و مزایا بازخرید کند قضاتی که مایل به خدمت به کار اداری نباشند، بازخرید می‌شوند.

۱. برای اطلاع از متن طرح مزبور، رجوع کنید به: مجموعه نظرات شورای نگهبان در خصوص مصوبات دوره اول مجلس شورای اسلامی، تهران، انتشارات ریاست جمهوری، ۱۳۸۹، صص ۵۷۵-۵۸۱.

(۱۲) و (۱۳) [با] اصل ۳ و اصول ۱۹ و ۲۰ و بندهای (۵) و (۸) [با] اصل ۴۳ و اصول ۴۸ و ۸۰ تا ۸۲ و ۸۵ و ۱۳۸ و ۱۵۲ و ۱۵۳ قانون اساسی مغایر شناخته شد.^۱

۱. ماده ۱- اصطلاحات و عبارات به کار برده شده در این قانون دارای معانی زیر می باشد:
قانون- قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی.

سرمایه گذار خارجی- اشخاص حقیقی و حقوقی با تابعیت خارجی و ایرانیان مقیم خارج و همچنین مؤسسات و سازمان های بین المللی که مجوز سرمایه گذاری موضوع ماده (۷) را اخذ نموده باشند.
سرمایه خارجی- انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه گذار خارجی به عنوان سرمایه سهمی و یا تسهیلات مالی به کشور وارد می شود و شامل موارد زیر می گردد:
الف- وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود؛
ب- ماشین آلات و تجهیزات؛

ج- ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی؛
د- حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی؛
ه- سود سهام قابل انتقال سرمایه گذار خارجی؛

و- سایر موارد که انتقال آن به صورت ارز یا کالای مجاز به تصویب هیئت رسیده باشد.
سرمایه گذاری خارجی- به کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه گذاری.

مجوز سرمایه گذاری- مجوزی که بر طبق ماده (۷) این قانون برای هر مورد سرمایه گذاری خارجی صادر می شود.

سازمان- سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی.

شورای عالی- شورای عالی سرمایه گذاری موضوع ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان سرمایه گذاری و کمک های اقتصادی و فنی ایران.

هیئت- هیئت سرمایه گذاری خارجی موضوع ماده (۷) این قانون.

فصل دوم- شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- سرمایه گذاری های خارجی که بر اساس مفاد این قانون پذیرفته می شوند از تسهیلات و حمایت های این قانون برخوردارند. این سرمایه گذاری ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف- سرمایه گذاری مستقیم خارجی در کلیه زمینه هایی که فعالیت بخش غیردولتی در آن مجاز می باشد.

ب- سرمایه گذاری خارجی در کلیه بخش ها، در چارچوب روش های مختلف تأمین مالی از قبیل روش تأمین مالی پروژه، ساخت، بهره برداری و واگذاری و بیع متقابل.

تبصره- مادام که سرمایه خارجی موضوع روش های «ساخت، بهره برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه موقت بر بنگاه اقتصادی

سرمایه‌پذیر تسلط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۳- در صورتی که سرمایه خارجی متعلق به دولت یا دولت‌های خارجی باشد، این‌گونه سرمایه‌ها خصوصی تلقی خواهد شد و تابع قوانین و مقررات تجاری بوده و از مصونیت دولتی و دیپلماتیک برخوردار نمی‌باشد.

ماده ۴- سیاست‌گذاری و تعیین شرایط و ضوابط سرمایه‌گذاری‌های خارجی موضوع این قانون، از جمله تعیین میزان حداکثر مشارکت خارجی در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی و نیز زمینه‌هایی که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها مجاز نمی‌باشد، به پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیئت وزیران صورت می‌پذیرد.

ماده ۵- پذیرش سرمایه خارجی در جمهوری اسلامی ایران نباید متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد. منظور از حقوق انحصاری و امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به سرمایه‌گذاران داخلی در موقعیت انحصاری قرار دهد.

ماده ۶- سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی و اخذ تصمیم نسبت به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۷- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع ماده (۶)، هیئتی به نام هیئت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزارت امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیئت با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

تبصره- سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در هیئت مطرح نماید. هیئت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۱۱- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی به سرمایه‌گذار داخلی یا با موافقت هیئت به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال‌گیرنده از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

ماده ۱۳- نرخ ارز مورد اعمال برای تبدیل ارزش سرمایه خارجی به هنگام ورود یا خروج و همچنین کلیه انتقالات ارزی مربوطه در همه حال، بالاترین نرخ تبدیل ارزهای قابل تبدیل به ریال در شبکه رسمی کشور می‌باشد.

ماده ۱۵- سود سرمایه‌گذاری خارجی پس از کسر مالیات و عوارض و اندوخته‌های قانونی با تصویب هیئت قابل انتقال به خارج است.

ماده ۱۷- تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) به روش‌های زیر میسر است:

الف- خرید ارز از نظام بانکی،

ب- از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج- صادرات کالاهای مجاز.

تبصره ۱- به‌کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۲) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاه‌های اقتصادی سرمایه‌پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوطه متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سررسید شده مانده تسهیلات مربوطه، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با تأیید سازمان تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۹- اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آن که در موافقتنامه دوجانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

فصل هفتم- مقررات نهایی

ماده ۲۱- سرمایه‌گذاران خارجی برای مدت (۱۰) سال از تاریخ صدور مجوز سرمایه‌گذاری مشمول قوانین و مقررات زمان صدور مجوز می‌باشند، مگر اینکه قوانین و مقررات آتی شرایط مساعدتری را به وجود آورد. در هر صورت تغییرات قوانین و مقررات مربوط به امنیت ملی، نظم اجتماعی و محیط زیست از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۲۵- از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴- و آیین‌نامه اجرایی آن و همچنین کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می‌گردد. از این تاریخ سرمایه‌های خارجی که قبلاً بر اساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند، تحت پوشش این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی لغو نمی‌شود، مگر آنکه لغو این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱- اصطلاحات و عبارات به‌کاربرده شده در این قانون دارای معانی زیر می‌باشد:

قانون- قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی.

سرمایه‌گذاری خارجی- اشخاص حقیقی و حقوقی با تابعیت خارجی که مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۶) را اخذ نموده باشند.

سرمایه خارجی - انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به عنوان سرمایه و یا تسهیلات مالی به بخش غیردولتی داده می‌شود به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:

الف- وجوه نقدی که به صورت ارز قابل تبدیل، از طریق نظام بانکی یا دیگر طرق انتقال وجوه که مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشد، به کشور وارد شود؛

ب- ماشین‌آلات و تجهیزات؛

ج- ابزار و قطعات یدکی، قطعات منفصله و مواد اولیه، افزودنی و کمکی؛

د- حق اختراع، دانش فنی، اسامی و علائم تجاری و خدمات تخصصی؛

ه- سود سهام قابل انتقال سرمایه‌گذار خارجی؛

و- سایر موارد که انتقال آن به صورت ارز یا کالای مجاز به تصویب هیئت دولت رسیده باشد.

سرمایه‌گذاری خارجی - به کارگیری سرمایه خارجی در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود پس از اخذ مجوز سرمایه‌گذاری.

مجوز سرمایه‌گذاری - مجوزی که بر طبق ماده (۶) این قانون برای هر مورد سرمایه‌گذاری خارجی صادر می‌شود.

سازمان - سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران موضوع ماده (۵) قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی مصوب ۱۳۵۳/۴/۲۴.

شورای عالی - شورای عالی سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۷) قانون اساسنامه سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران مصوب ۱۳۵۴/۳/۱۲.

هیئت - هیئت سرمایه‌گذاری خارجی موضوع ماده (۶) این قانون.

فصل دوم - شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌های صنعتی، کشاورزی، معدنی، عمرانی و خدماتی که فعالیت بخش غیردولتی در آن مجاز می‌باشد.

ب- سرمایه‌گذاری خارجی در کلیه بخش‌ها، در چارچوب روش‌های مختلف تأمین مالی از قبیل روش تأمین مالی پروژه، ساخت، بهره‌برداری و واگذاری و بیع متقابل.

تبصره ۱- سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب روش‌های تأمین منابع مالی موضوع بند (ب) این ماده به روشهایی اطلاق می‌گردد که برگشت اصل و سود حاصل از سرمایه‌گذاری، صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و به هیچ تضمین دولتی یا بانکی متکی نباشد.

تبصره ۲- مادام که سرمایه خارجی موضوع روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی‌مانده بر بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

تبصره ۳- قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ و اصلاحیه‌های

بعدی آن به قوت خود باقی است.

ماده ۳- تعیین شرایط سرمایه‌گذاری‌های خارجی موضوع این قانون، از جمله تعیین میزان حداکثر مشارکت خارجی در بخش‌ها و فعالیت‌های مختلف اقتصادی و نیز زمینه‌هایی که سرمایه‌گذاری خارجی در آنها مجاز نمی‌باشد به پیشنهاد شورای عالی و تصویب هیئت وزیران صورت می‌پذیرد.

ماده ۴- پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی در جمهوری اسلامی ایران نباید متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی باشد.

ماده ۵- سازمان، تنها نهاد رسمی تشویق سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور و رسیدگی به کلیه امور مربوط به سرمایه‌گذاری‌های خارجی می‌باشد و درخواست‌های سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص امور مربوطه از جمله پذیرش، ورود، به کارگیری و خروج سرمایه می‌باید به آن سازمان تسلیم گردد.

ماده ۶- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم درخصوص درخواست‌های موضوع ماده (۵)، هیئتی با نام هیئت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد.

در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیئت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

تبصره- سازمان مکلف است درخواست‌های سرمایه‌گذاری را پس از بررسی مقدماتی حداکثر ظرف (۱۵) روز از تاریخ دریافت آنها همراه با نظر خود در مطرح نماید. هیئت موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ مطرح شدن درخواست‌های مذکور به موضوع رسیدگی و تصمیم نهایی خود را کتباً اعلام نماید.

ماده ۷- به منظور تسهیل و تسریع امور مربوط به پذیرش و فعالیت سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کشور، کلیه دستگاه‌های ذی‌ربط از جمله وزارت امور اقتصادی و دارایی، وزارت امور خارجه، وزارت بازرگانی، وزارت کار و امور اجتماعی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، اداره کل ثبت شرکت‌ها و مالکیت صنعتی و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند نسبت به معرفی یک نماینده تام‌الاختیار با امضای بالاترین مقام دستگاه به سازمان اقدام نمایند. نمایندگان معرفی شده به عنوان رابط و هماهنگ کننده کلیه امور مربوطه در آن دستگاه با سازمان شناخته می‌شوند.

ماده ۱۱- سرمایه خارجی می‌تواند به یک یا ترکیبی از صور زیر به کشور وارد و تحت پوشش این قانون قرار گیرد:

الف- وجوه نقدی که به ریال تبدیل می‌شود.

ب- وجوه نقدی که به ریال تبدیل نمی‌شود و مستقیماً برای خریدها و سفارشات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی مورد استفاده قرار گیرد.

ج- ارقام غیرنقدی پس از طی مراحل ارزیابی توسط مراجع ذی‌صلاح.

تبصره- ترتیبات مربوط به نحوه ارزیابی و ثبت سرمایه خارجی در آیین‌نامه اجرایی این قانون تعیین خواهد شد.

ماده ۱۳- اصل سرمایه خارجی و منافع آن یا آنچه که از اصل سرمایه در کشور باقی مانده باشد با دادن پیش‌آگهی سه ماهه به هیئت و بعد از انجام کلیه تعهدات و پرداخت کسورات قانونی و تصویب هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی قابل انتقال به خارج خواهد بود.

ماده ۱۵- پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده ۱۷- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده اما به کار گرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۹- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره- موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۱- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۸/۷- و آیین‌نامه اجرایی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند، مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۷۱۶ مورخ ۱۳۸۰/۹/۹ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۸/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱- در عبارت «حقیقی و حقوقی» پاراگراف دوم ماده یک و همچنین موضوع بند (ب) ماده مذکور، اشکال شورای نگهبان کماکان به قوت خود باقی است.

۲- در بند (و) ماده یک، عبارت «در یک بنگاه اقتصادی جدید یا موجود» چون موجب زیان منافع عمومی و اقتصادی کشور می‌گردد، اشکال قبلی باقی است.

۳- بند (ب) ماده (۲) چون تجویز قرض ربوی است، خلاف شرع شناخته شد.

۴- تبصره یک ماده (۲)، عبارت «تضمین دولتی» چون استظهار می‌شود که شامل تضمین شرکت‌های

- دولتی نمی‌شود مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۵- تبصره (۳) ماده (۲)، عبارت «قانون تملک اموال غیرمنقول و اصلاحیه‌های بعدی آن» اصلاحیه‌ها مشخص شود تا اظهارنظر گردد. همچنین اطلاق آن مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۶- ماده (۳) مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۷- اطلاق قید «بلافاصله قبل از سلب مالکیت» در ذیل ماده (۹)، مغایر شرع شناخته شد.
- ۸- ماده (۱۰) اشکال عبارتی دارد؛ پس از رفع اشکال اظهارنظر خواهد شد.
- ۹- اطلاق ماده (۱۳) و (۱۴) و (۱۵)، اشکال شرعی بند (ب) ماده (۲) را دارد.
- ۱۰- بند (ج) ماده (۱۶) چون در مواردی موجب اضرار می‌شود خلاف شرع و مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۱- تبصره (۲) ماده (۱۶)، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۲- ماده (۱۸) ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.
- ۱۳- ماده (۲۰)، با توجه به حذف ذیل ماده (۲۱) قبلی، مغایر اصل ۵۰ قانون اساسی شناخته شد.
- ۱۴- ماده (۲۱) چون انحصار این امتیاز به سرمایه‌گذاری خارجی موجب تبعیض ناروا می‌شود، مغایر بند (۹) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.

مصوبه اصلاحی مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۱- ...

سرمایه خارجی- انواع سرمایه اعم از نقدی و یا غیرنقدی که توسط سرمایه‌گذار خارجی به کشور وارد می‌شود و شامل موارد زیر می‌گردد:

الف- ...

و- سایر موارد مجاز با تصویب هیئت دولت.

...

فصل دوم- شرایط عمومی پذیرش سرمایه خارجی

ماده ۲- پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی بر اساس این قانون و با رعایت سایر قوانین و مقررات جاری کشور می‌بایست بر اساس ضوابط زیر صورت پذیرد:

الف- موجب رشد اقتصادی، ارتقاء فن‌آوری، ارتقاء کیفیت تولیدات، افزایش فرصت‌های شغلی و افزایش صادرات شود.

ب- موجب تهدید امنیت ملی و منافع عمومی، تخریب محیط زیست، اختلال در اقتصاد کشور و تضییع تولیدات مبتنی بر سرمایه‌گذاری‌های داخلی نشود.

ج- متضمن اعطای حقوق انحصاری و امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد. منظور از حقوق انحصاری و امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را نسبت به سرمایه‌گذاران داخلی در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د- سهم سرمایه‌گذاری خارجی در تولید ناخالص داخلی کشور در هر یک از بخش‌ها از سی و پنج درصد (۳۵٪) آن بخش در هر حال تجاوز نکند.

تبصره- قانون مربوط به تملک اموال غیرمنقول اتباع خارجی مصوب ۱۳۱۰/۳/۱۶ کماکان به قوت خود باقی می‌باشد. تملک هر نوع زمین به هر میزان به نام سرمایه‌گذار خارجی در چارچوب این قانون مجاز نمی‌باشد. ماده ۳- سرمایه‌گذاری‌های خارجی که براساس مفاد این قانون پذیرفته می‌شوند از تسهیلات و حمایت‌های این قانون برخوردارند. این سرمایه‌گذاری‌ها به دو طریق زیر قابل پذیرش هستند:

الف- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در زمینه‌هایی که فعالیت بخش خصوصی در آن مجاز می‌باشد.
ب- سرمایه‌گذاری‌های خارجی در کلیه بخش‌ها در چارچوب روش‌های «مشارکت مدنی»، «بیع متقابل» و «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» که برگشت سرمایه و منافع حاصله صرفاً از عملکرد اقتصادی طرح مورد سرمایه‌گذاری ناشی شود و متکی به تضمین دولت یا بانک‌ها نباشد.

تبصره- مادام که سرمایه خارجی موضوع روش‌های «ساخت، بهره‌برداری و واگذاری» مندرج در بند (ب) این ماده و سود مترتب بر آن مستهلک نشده است، اعمال حق مالکانه نسبت به سهم سرمایه باقی‌مانده در بنگاه اقتصادی سرمایه‌پذیر توسط سرمایه‌گذار خارجی مجاز می‌باشد.

ماده ۴- سرمایه‌گذاری دولت یا دولت‌های خارجی در جمهوری اسلامی ایران حسب مورد منوط به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌باشد. سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های دولتی خارجی، خصوصی تلقی می‌گردد.

فصل سوم- مراجع ذی‌صلاح

ماده ۵- ...

ماده ۶- به منظور رسیدگی و اخذ تصمیم در خصوص درخواست‌های موضوع ماده (۵)، هیئت با نام هیئت سرمایه‌گذاری خارجی به ریاست معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی به عنوان رئیس کل سازمان و مرکب از معاون وزیر امور خارجه، معاون سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، معاون رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد، معاونین وزارتخانه‌های ذی‌ربط تشکیل می‌گردد. در ارتباط با درخواست پذیرش، مجوز سرمایه‌گذاری پس از تصویب هیئت با تأیید و امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر می‌گردد.

به هنگام پذیرش سرمایه‌گذاری خارجی، هیئت موظف به رعایت ضوابط مندرج در ماده (۲) این قانون می‌باشد.

تبصره- ...

ماده ۷- ...

ماده ۸- ...

ماده ۱۰- واگذاری تمام یا بخشی از سرمایه خارجی سرمایه‌گذار داخلی و یا با موافقت هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی به سرمایه‌گذار خارجی دیگر مجاز می‌باشد. در صورت انتقال به سرمایه‌گذار خارجی دیگر، انتقال‌گیرنده که باید حداقل دارای شرایط سرمایه‌گذار اولیه باشد، از نظر مقررات این قانون جایگزین و یا شریک سرمایه‌گذار قبلی خواهد بود.

فصل پنجم- مقررات پذیرش، ورود و خروج سرمایه خارجی

ماده ۱۱- ...

ماده ۱۲- نرخ ارز مورد عمل به هنگام ورود یا خروج سرمایه خارجی و همچنین کلیه انتقالات ارزی در صورت تک‌نرخ بودن ارز همان نرخ رایج در شبکه رسمی کشور و در غیر این صورت نرخ آزاد

روز به تشخیص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ملاک خواهد بود.

ماده ۱۳- ...

ماده ۱۵- پرداخت‌های مربوط به اقساط اصل تسهیلات مالی سرمایه‌گذاران خارجی و هزینه‌های مربوطه، قراردادهای حق اختراع، دانش فنی، کمک‌های فنی و مهندسی، اسامی و علائم تجاری، مدیریت و قراردادهای مشابه در چارچوب سرمایه‌گذاری خارجی براساس مصوبات هیئت و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی، قابل انتقال به خارج می‌باشد.

ماده ۱۶- انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) با رعایت مفاد بند (ب) ماده (۳) این قانون قابل انجام است.

ماده ۱۷- تأمین ارز برای انتقالات موضوع مواد (۱۳)، (۱۴) و (۱۵) به روش‌های زیر میسر است:

الف- خرید ارز از نظام بانکی.

ب- از محل ارز حاصل از صدور محصولات تولیدی و یا ارز حاصل از ارائه خدمات بنگاه اقتصادی که سرمایه خارجی در آن به کار گرفته شده است.

ج- صادرات کالاهاى مجاز طبق فهرستی که در اجرای این بند به تصویب هیئت وزیران با رعایت قوانین و مقررات مربوطه می‌رسد.

تبصره ۱- به کارگیری یک یا ترکیبی از روش‌های فوق در مجوز سرمایه‌گذاری درج می‌گردد.

تبصره ۲- در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند (ب) ماده (۲) این قانون، چنانچه وضع قانون جدید و یا تصمیمات دولت مستقیماً فعالیت بنگاه‌های اقتصادی سرمایه‌پذیر را به گونه‌ای تحت تأثیر قرار دهد که اجرای موافقتنامه‌های مالی مربوطه متوقف و یا با تأخیر مواجه گردد، اقساط سررسید شده مانده تسهیلات مربوطه، مادام که قانون و یا مقررات یاد شده جاری است، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد.

تبصره ۳- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است معادل ارزی وجوه قابل انتقال موضوع بند (الف) این ماده را با موافقت سازمان و تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی تأمین و در اختیار سرمایه‌گذار خارجی قرار دهد.

تبصره ۴- چنانچه مجوز سرمایه‌گذاری معطوف به بند (ب) و یا (ج) این ماده گردد، مجوز مذکور به منزله مجوز صادرات تلقی می‌گردد.

ماده ۱۸- خروج آن بخش از سرمایه خارجی که در چارچوب مجوز سرمایه‌گذاری به کشور وارد شده اما به کارگرفته نشده باشد، از شمول کلیه قوانین و مقررات ارزی و صادرات و واردات مستثنی می‌باشد.

ماده ۱۹- اختلافات بین دولت و سرمایه‌گذاران خارجی در خصوص سرمایه‌گذاری‌های موضوع این قانون چنانچه از طریق مذاکره حل و فصل نگردد در دادگاه‌های داخلی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، مگر آنکه در قانون موافقتنامه دو جانبه سرمایه‌گذاری با دولت متبوع سرمایه‌گذار خارجی، در مورد شیوه دیگری از حل و فصل اختلافات توافق شده باشد.

ماده ۲۰- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مکلفند در خصوص تعهدات متقابل در چارچوب صدور روادید، اجازه اقامت، صدور پروانه کار و اشتغال حسب مورد برای سرمایه‌گذاران، مدیران و کارشناسان خارجی برای بخش خصوصی مرتبط با سرمایه‌گذاری‌های خارجی مشمول این قانون و بستگان درجه یک آنها

براساس درخواست سازمان اقدام نمایند.

تبصره- موارد اختلاف بین سازمان و دستگاه‌های اجرایی با نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی حل و فصل می‌شود.

ماده ۲۱- سازمان مکلف است امکان دسترسی همگانی را به کلیه اطلاعات مربوط به سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاران خارجی، فرصت‌های سرمایه‌گذاری، شرکای ایرانی موضوع فعالیت و سایر اطلاعاتی که در اختیار آن سازمان قرار دارد فراهم نماید.

ماده ۲۲- کلیه وزارتخانه‌ها و شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است مکلفند کلیه اطلاعات مورد نیاز سرمایه‌گذاری خارجی و گزارش سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام شده را در اختیار سازمان قرار دهند تا این سازمان براساس ماده فوق عمل نماید.

ماده ۲۳- وزیر امور اقتصادی و دارایی مکلف است هر شش ماه یک بار گزارش عملکرد سازمان در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی موضوع این قانون را به کمیسیون‌های ذی‌ربط مجلس شورای اسلامی ارسال نماید.

ماده ۲۴- از تاریخ تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون جلب و حمایت سرمایه‌های خارجی - مصوب ۱۳۳۴/۸/۷- و آیین‌نامه اجرایی آن لغو می‌گردد. سرمایه‌های خارجی که قبلاً براساس قانون مزبور مورد پذیرش قرار گرفته‌اند تحت شمول این قانون قرار می‌گیرند. مفاد این قانون توسط قوانین و مقررات آتی در صورتی لغو یا تغییر می‌یابد که لغو یا تغییر این قانون در قوانین و مقررات مذکور تصریح شده باشد.

ماده ۲۵- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت دو ماه توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نظر شماره ۸۰/۲۱/۳۲۹۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ شورای نگهبان در خصوص طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲ مجلس شورای اسلامی:

- ۱- ایراد بند (۱) در خصوص شرکت‌های دولتی کماکان به قوت خود باقی است.
 - ۲- عبارت ذیل بند «ج» ماده (۲) مستلزم اجازه نوعی از انحصار و یا امتیاز به سرمایه‌گذاران خارجی است، لذا مغایر بندهای (۶) و (۹) اصل سوم قانون اساسی شناخته شد.
 - ۳- ایرادات بندهای (۳)، «در خصوص بند «ب» ماده (۳) مصوبه اخیر» و (۱۱) «در خصوص تبصره (۲) ماده (۱۷) مصوبه اخیر» کماکان به قوت خود باقی است.
- تذکر: در تبصره (۲) ماده (۱۷)، عبارت بند «ب» ماده (۳) صحیح است.

با عنایت به اظهار نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۳۹۷ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ شورای نگهبان مبنی بر برطرف نشدن برخی از ایرادهای شورای نگهبان نسبت به این مصوبه و با توجه به اصرار مجلس بر مصوبه خویش، این مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع شد.

مصوبه مورخ ۱۳۸۱/۳/۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام:

طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی که در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ مجلس شورای اسلامی

۴-۱- نظر شماره ۸۰/۲۱/۲۱۰۲ مورخ ۱۳۸۰/۶/۱۱ شورای نگهبان در خصوص لایحه موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی، مشورتی آسیایی- آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران مصوب

به تصویب رسیده و برخی از مواد، بندها و تبصره‌های آن مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته بود و در اجرای اصل یکصد و دوازدهم قانون اساسی به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع گردیده بود، در جلسه رسمی مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح ماده واحده ذیل به تصویب رسید:

ماده واحده: صدر مواد (۱) و (۲) و بندهای (ج) و (د) ماده (۲)، بند (ب) ماده (۳) و تبصره (۲) ماده (۱۷) طرح تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی به شرح ذیل اصلاح می‌گردد.

۱- ماده (۱) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

الف- در سطر چهارم ماده (۱) (بند تعریف سرمایه‌گذار خارجی) بعد از کلمه «حقیقی» به جای حرف عطف (و) حرف اضافه (یا) جایگزین می‌گردد.

ب- در سطر چهارم ماده (۱) (بند تعریف سرمایه‌گذار خارجی) بعد از کلمه «حقوقی» عبارت «غیر ایرانی و یا ایرانی با استفاده از سرمایه با منشأ خارجی» اضافه می‌گردد.

۲- ماده (۲) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

در سطر دوم ماده (۲) بعد از کلمه «می‌بایست» عبارت «به منظور عمران و آبادی و فعالیت تولیدی اعم از صنعتی، معدنی، کشاورزی و خدمات» اضافه می‌گردد.

۳- بندهای (ج) و (د) ماده (۲) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

ج- متضمن اعطای امتیاز توسط دولت به سرمایه‌گذاران خارجی نباشد. منظور از امتیاز، حقوق ویژه‌ای است که سرمایه‌گذاران خارجی را در موقعیت انحصاری قرار دهد.

د- سهم ارزش کالا و خدمات تولیدی حاصل از سرمایه‌گذاران خارجی موضوع این قانون نسبت به ارزش کالا و خدمات عرضه شده در بازار داخلی در زمان صدور مجوز، در هر بخش اقتصادی از (۲۵) درصد و در هر رشته، از (۳۵) درصد بیشتر نخواهد بود. تعیین رشته‌ها و میزان سرمایه‌گذاری در هر یک از آنها طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران برسد.

سرمایه‌گذاری خارجی جهت تولید کالا و خدمات برای صدور به خارج از کشور به جز نفت خام از این نسبت‌ها معاف است.

۴- بند (ب) ماده (۳) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

در سطر سوم بند (ب) ماده (۳) بعد از کلمه «بانک‌ها» عبارت «و یا شرکت‌های دولتی» اضافه می‌گردد.

۵- تبصره (۲) ماده (۱۷) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

تبصره ۲: در مورد سرمایه‌گذاری‌های موضوع بند «ب» ماده (۳) چنانچه وضع قوانین یا مصوبات دولت، موجب ممنوعیت یا توقف اجرای موافقتنامه‌های مالی، پذیرفته شده در چارچوب این قانون شود. زیان حاصل، حداکثر تا سقف اقساط سررسید شده، توسط دولت تأمین و پرداخت می‌گردد. حدود تعهدات قابل پذیرش، توسط هیئت وزیران در چارچوب این قانون به تصویب می‌رسد.

۱۳۸۰/۵/۲۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۴-۱- چون اطلاق این لایحه شامل رژیم صهیونیستی می‌گردد و مستلزم به رسمیت شناختن و نفوذ آن رژیم غاصب در جمهوری اسلامی ایران است، خلاف موازین مستنبط از مبانی اسلامی و مغایر بند (ج) اصل ۲ و بند (۱۶) اصل ۳ و اصول ۱۵۲ و ۱۵۴ قانون اساسی می‌باشد.^۱

۵-۱- نظر شماره ۸۲/۳۰/۳۹۷۲ مورخ ۱۳۸۲/۵/۲۷ شورای نگهبان در خصوص لایحه الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان مصوب ۱۳۸۲/۵/۱ مجلس شورای اسلامی:

۱-۵-۱- علاوه بر اینکه موارد مغایر با شرع مقدس اسلام، مذکور در بند (الف) مصوبه و مرجع تشخیص آن معین نشده تا نسبت به مصوبه از نظر انطباق با موازین شرع و قانون اساسی اظهار نظر گردد، با عنایت به اینکه موارد خلاف شرع و مغایرت با قانون اساسی کنوانسیون بسیار زیاد است، به طوری که شرط عدم قبول اجراء مفاد کنوانسیون در این موارد- چون با اهداف منظور این کنوانسیون سازگار نیست- به حکم بند (۲) ماده (۲۸) کنوانسیون پذیرفته نیست و در نتیجه دولت جمهوری اسلامی ایران ملزم به پذیرش مفاد کنوانسیون در این موارد نیز می‌شود؛ فلذا تجویز الحاق دولت به این کنوانسیون خلاف ضروریات اسلام، مغایر با ضوابط مسلم اسلام و مغایر اصول متعدد قانون اساسی از جمله اصول ۲، ۳ (بند های ۱ و ۵)، ۴، ۱۰، ۲۰، ۲۱، ۷۲، ۱۱۵ و ۱۵۳ قانون اساسی شناخته شد.^۲

۱. ماده واحده- موافقتنامه بین دولت جمهوری اسلامی ایران و کمیته حقوقی مشورتی آسیایی-آفریقایی راجع به ایجاد مرکز منطقه‌ای داوری در تهران مشتمل بر یک مقدمه و نه ماده به شرح پیوست تصویب و اجازه مبادله اسناد آن داده می‌شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۰/۹/۱۱ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده واحده ...

تصویب و امضاء این موافقتنامه به منزله شناسایی رژیم‌هایی که جمهوری اسلامی ایران آنان را به رسمیت نمی‌شناسد، نخواهد بود.

۲. ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به «کنوانسیون محو کلیه اشکال تبعیض علیه زنان» به شرح پیوست منوط به برقراری تحفظات و شروط زیر ملحق گردد و اسناد مربوط را تودیع و تسلیم نماید: ... (برای اطلاع از متن کامل کنوانسیون مزبور رجوع کنید به: مجموعه نظرات شورای نگهبان در

۱-۶- نظر شماره ۴۵۸۱/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ شورای نگهبان در خصوص لایحه تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۷/۱۳ مجلس شورای اسلامی:

۱-۶-۱- اطلاق ماده (۸)^۱ از این جهت که شامل مواردی می‌شود که بدون رعایت قانون سرمایه‌گذاری خارجی اقدامی صورت گیرد، لذا مغایر اصول متعدد قانون اساسی من جمله بند (ج) اصل ۲ و بندهای (۵)، (۹) و (۱۲) اصل ۳ و بندهای (۵) و (۸) اصل ۴۳ قانون اساسی شناخته شد.

نظرات شورای نگهبان در خصوص اساسنامه‌های مصوب هیئت وزیران

۲-۱- نظر شماره ۴۵۰۹/۳۰/۸۲ مورخ ۱۳۸۲/۷/۲۳ شورای نگهبان در خصوص اساسنامه شرکت مادر تخصصی سرمایه‌گذاری‌های خارجی ایران مصوب ۱۳۸۲/۶/۵ هیئت وزیران:

۲-۱-۱- اطلاق ماده (۴) و تبصره آن و نیز برخی از بندهای ماده (۵)، من جمله

مورد مصوبات مجلس شورای اسلامی دوره ششم (خرداد ۱۳۷۹ تا خرداد ۱۳۸۳)، تهران، نشر معاونت تدوین، تفتیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری، ۱۳۹۱، صص ۸۶۹-۸۸۲.

۱. ماده ۸- به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در ایجاد تأسیسات زیربنایی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش‌های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۲۳ مجلس به منظور رفع ایراد شورا:

ماده ۸- به منظور فراهم کردن زمینه توسعه پایدار میراث فرهنگی و گردشگری، جلب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۰/۱۲/۱۹ در ایجاد تأسیسات زیربنایی جهت معرفی بهتر بناها و محوطه‌های تاریخی، تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی و ارائه خدمات مناسب به جهانگردان، دولت می‌تواند در مناطق مستعد کشور و قطب‌های گردشگری با تأکید بر مناطق کمتر توسعه یافته به متقاضیان بخش‌های غیردولتی اجازه تأسیس مناطق نمونه گردشگری را بدهد.

بندهای (الف) و (د)^۱ چون بر رعایت قانون سرمایه‌گذاری خارجی تصریح نشده، لذا

۱. ماده ۴- موضوع شرکت عبارت است از سرمایه‌گذاری و همکاری مشترک با اشخاص حقیقی و حقوقی در زمینه‌های توجیه‌پذیر تولیدی، صنعتی، معدنی، بازرگانی، مالی و خدماتی در خارج از کشور و مدیریت اقتصادی این سرمایه‌گذاری‌ها.

تبصره- به منظور جذب سرمایه‌های خارجی، ایجاد اطمینان در سرمایه‌گذاران بین‌المللی، انتقال دانش فنی به کشور، ایجاد اشتغال و توسعه صادرات، می‌تواند هر سال با تصویب مجمع قسمتی از منابع مورد سرمایه‌گذاری خود را از طریق واحدهای خارج از کشور خود رأساً و یا به همراه سرمایه‌گذاران خارجی در داخل کشور سرمایه‌گذاری نماید.

ماده ۵- وظایف و اختیارات شرکت برای تحقق موضوع شرکت به شرح زیر می‌باشد:

الف- سرمایه‌گذاری یا مشارکت در خرید، توسعه، راه اندازی و اداره شرکت‌ها و واحدهای تولیدی، صنعتی، معدنی، بازرگانی، مالی و خدماتی.

ب- خرید و فروش و تبدیل سهام شرکت‌های تولیدی، تولیدی، صنعتی، معدنی، بازرگانی، مالی و خدماتی.

ج- خرید و فروش و تبدیل اوراق بهادار.

د- دریافت تسهیلات مالی و اعتباری از منابع داخلی یا خارجی و اعطای هر گونه تسهیلات و خدمات مالی و اعتباری در چارچوب طرح‌های سرمایه‌گذاری.

ه- قبول وجوه و منابعی که به منظور سرمایه‌گذاری در طرح‌های تولیدی، صنعتی، معدنی، مالی و خدماتی طبق قراردادهای خاص در اختیار شرکت قرار می‌گیرد.

و- دریافت و ارائه خدمات مشاوره‌ای، نظارت، سرپرستی، مدیریت، کارگزاری و نمایندگی در زمینه فعالیت‌های شرکت.

ز- انجام کلیه معاملات و عملیات تجاری و انعقاد قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی.

ح- خرید و فروش و اجاره و استجاره و معاوضه هر گونه مال عام از منقول و غیر منقول.

ط- عضویت در سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی که فعالیت آنها در رابطه با امور شرکت می‌باشد، با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ی- ارائه هر گونه تضمین و تعهد و ظهرونیسی و قبول هرگونه ضمانت‌نامه و تعهدنامه در زمینه‌های فعالیت‌های شرکت.

ک- دایر نمودن شعبه و نمایندگی در داخل یا خارج از کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط.

ل- انجام کلیه امور و عملیاتی که به طور مستقیم یا غیر مستقیم برای اجرای موضوع شرکت ضروری تشخیص داده شود.

مصوبه اصلاحی (نهایی) مورخ ۱۳۸۲/۸/۴ هیئت وزیران به منظور رفع ایراد شورا:

- عبارت «با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی - مصوب ۱۳۸۱» به انتهای ماده (۴) اضافه می‌شود.

- در تبصره ماده (۴) قبل از عبارت «در داخل کشور سرمایه‌گذاری نماید» عبارت «با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱» اضافه می‌گردد.

از این جهت مغایر اصول متعدد من جمله بند (ج) اصل ۲ و بندهای (۵)، (۹) و (۱۲) اصل ۳ و بندهای (۵) و (۸) اصل ۴۳ قانون اساسی شناخته شد.

نظرات تفسیری و مشورتی شورای نگهبان

نظرات شورای نگهبان در پاسخ به استعلامات اشخاص حقیقی و حقوقی

تذکرات ارشادی و قانونی شورای نگهبان

در ماده (۵) قبل از عبارت «به شرح زیر می باشد»، عبارت «با رعایت قانون تشویق و حمایت سرمایه گذاری خارجی مصوب ۱۳۸۱» اضافه می شود.

امام خمینی (ره):

وازشورای محترم نکهبان می خواهم و توصیه می کنم، چه در نسل حاضر و
چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و ظایف اسلامی و ملی خود
را ایا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و
قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلوگیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir